

פרק ד

אנו בטוחים בתשובה

לעתיד לבוא יתגלה שכל חטאי ישראל לא היו לשם חטאים. כי אם לשם תשובה והתקרבות להקב"ה, וזהו מה שאמרו במדרש (תהלים, מזמור א') "לעתיד לבוא יטענו האומות לפני הקב"ה ויאמרו, מה נשתנו אלו מאלו, אלו שופכי דמים ואלו שופכי דמים, אלו עובדי ע"ז ואלו עובדי ע"ז, אלו מגלי עריות ואלו מגלי עריות, מדוע אלו יורדים לגהינום ואלו עולים לגן עדן, וישיב להם הקב"ה, אם כן כל אומה תלך עם אלהיה, שנאמר, כי כל העמים ילכו איש בשם אלהיו ואנחנו נלך בשם ד' אלקינו לעולם ועד". והיינו שאז יוציא הקב"ה את האמת ממחבואה ויגיד ברורות לעמים, שלא הרי חטאי ישראל כחטאי העמים, ואם האומות אין להם חלק באלהי אמת, הרי חטאיהם לשם חטא ולשם רחוק, ולכן כל אומה תלך עם אלהיה לגהינום, אבל ישראל עם קדוש, גם חטאיהם עוונותיהם ופשעיהם הם לשם תשובה ולשם קרוב אל ד' אלהיהם, ולכן עולים לגן עדן.

ומאחר שכל חטאי ישראל בשביל תשובה הם, כמו שאנו בטוחים שכל היעודים יתקומו ודבר אחד מהם לא יפול ארצה, כן אנו בטוחים שהדור האחרון כמו שהתחיל לשוב על החטא של "וימאסו בארץ חמדה", ואחרי גדידת שנות אלפים בגולה אחר גולה, זכרו את ירושלים וציון וכל מקראיה, ובכל עז ומרץ עוזבים הם את ארצות הגלות ועולים לציון ובחרוף נפשות בונים את ארצנו הקדושה, כן יקום דור רענן וחי אשר בחרוף נפש ילחם גם להחיות את הקדש, להשלים את המנגינה העליונה, שירת ההויה, בכל שמונת גימיה שלא יחסר אף תיו אחד מקיומי תורה שבכתב ושבעל פה עם כל מנהגי קדש של ישראל, בכל עז חום קדש ושלהבת יה, באהבה רבה ואהבת עולם.

והדור ההוא יעמיד למשפט את הוריו ומחנכיו אשר הוליכוהו

שולל ויכרתו מפיהם אכל קדשם, ויכריחו את אבותיהם שישובו בתשובה שלמה, וזה "והשיב לב אבות על בנים" (סוף מלאכי). על ידי הבנים ישובו האבות (עיין רש"י שם). ואנו מקוים שהדור הצעיר שלנו הוא יהיה אותו הדור שיתנער מעפרו ויעבור חלוץ לשמירת התורה ולתשובה שלמה.

פרק ה

פנימיות ישראל — תמיד קדש קדשים לד'

גאולת ישראל תתכן לבוא באפנים שונים, האחד מצד צדקת ישראל שהם זוכים בזה לגאולה, והשני מצד מלוי רשעת הגויים, והשלישי הוא מצד שניהם כאחד, והגאולה לעתיד לבוא תהיה באופן השלישי, יתגלה שכל העונות והכשלונות של ישראל באו אך זרק מצד גודל החפוש והבקוש אחרי ד', שמתוך שהם יודעים שכל חייהם אינם אלא חיי התיחדות עם המלך במסבו ואינם מוצאים שום אושר אחר זולתי בזה, ולכן מבליגים הם על כל יגון ונוח להם לקבל כל היסורים שבעולם ובלבד להתיחד עם הקב"ה ובוחלים הם בכל שכר, גם עולם הזה וגם עולם הבא אינם שוים בשבילם, "מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ" (תהלים עג), ומתוך זה הם מבקשים את ד' ומחפשים אנה ואנה איה מקום כבודו, ודוקא מתוך החפוש הזה הם טועים לפעמים בדרכים שונות, תרים פה ושם, למעלה ולמטה, זיש כאשר אינם מוצאים את מבוקשם אומרים "ניזיל ונתהני מעלמא הדין", אבל כל זה בא מתוך הדרישה את ד' ועוזו.

ומאחר שכל העוותים שבישראל, באים מצד הדרישה שדורשים את ד', הרי מצדו יתברך אין על ישראל שום פגם וחטא כלל, שכן הכל בא להם מצד הנהירה המוחלטת להיות מתיחדים עמו, ואם אמנם מתוך זה מתלכלכים הם בכלוכי המבואות האפלים שתועים